

Gemeenteraad van 's-Hertogenbosch
(cc. college van burgemeester en wethouders)

Uw brief van	:	Ref.	:	H.W.M. Wouters
Uw kenmerk	:	Tel.	:	073-6159770
Ons kenmerk	:	E-mail	:	rekenkamer@s-hertogenbosch.nl
Datum	:	Bijlage(n)	:	-
Onderwerp	:	Wet versterking decentrale rekenkamers - uitbreiding bevoegdheden rekenkamer		

Geachte gemeenteraad,

Op 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Op 4 juli 2023 stelde u de verordening vast en benoemde u de leden van de rekenkamer 's-Hertogenbosch. In de wet zijn ook de bevoegdheden van de rekenkamer verduidelijkt en uitgebreid. Ook vraagt de wetgever om de opvolging die wordt gegeven aan rekenkameronderzoeken te monitoren. Dit met als doel om de controlerende rol van de gemeenteraad verder te versterken. In onderstaande informeren wij u over deze wijzigingen.

De bevoegdheid van de rekenkamer om garanties, subsidies en leningen te onderzoeken is uitgebreid
Tot 2023 had de rekenkamer de bevoegdheid om onderzoek te doen naar instellingen voor zover deze instellingen voor meer dan 50% afhankelijk waren van garanties, subsidies en/of leningen van de gemeente. Hierdoor had de rekenkamer veelal geen onderzoeksbevoegdheid bij landelijke organisaties die subsidies van de gemeente ontvingen, maar wel een onderzoeksbevoegdheid bij kleinere organisaties die dezelfde soort subsidies ontvingen. Vanaf 2023 is de voorwaarde van 50% komen te vervallen en heeft de rekenkamer de bevoegdheid om onderzoek te doen naar alle instellingen die gemeentelijke garanties, subsidies en/of leningen ontvangen.

De bevoegdheid van de rekenkamer om externe partijen te onderzoeken waar de gemeente in deelneemt is uitgebreid

De rekenkamer krijgt de bevoegdheid externe partijen te onderzoeken waarin de gemeente deelneemt en waarin de deelnemende overheden (gemeenten, provincies en/of het Rijk) gezamenlijk meer dan 50% van de aandelen in bezit hebben. Vóór 2023 was dit voor de gemeente beperkt tot externe partijen waar deelnemende gemeenten gezamenlijk meer dan 50% van de aandelen in bezit hadden. Daarnaast heeft de rekenkamer vanaf 1 januari 2023 ook de bevoegdheid om (klein)dochterondernemingen te onderzoeken, waarvan voorgaande externe partijen direct of indirect meer dan 50% van de aandelen bezitten. Als de rekenkamer onderzoek doet naar een externe partij waarin de gemeente deelneemt dient zij ook alle andere hierin deelnemende overheden hierover te informeren.

De rekenkamer kan voortaan onderzoek instellen naar de inkoop- en contractrelaties

Rekenkamers kunnen voortaan onderzoek instellen naar de inkoop- en contractrelaties van het gemeentebestuur, bijvoorbeeld voor de inkoop van jeugdzorg of maatschappelijke ondersteuning, indien het gemeentebestuur zichzelf het recht heeft voorbehouden om controles uit te voeren ten aanzien van de geleverde goederen of diensten. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties raadt

gemeenten aan - indien dat nog niet is gebeurd - om dit recht op te nemen in de eigen inkoopvoorwaarden.

Het college dient jaarlijks te (blijven) rapporteren over de opvolging van rekenkameronderzoeken

Aan de gemeentewet is toegevoegd dat het college jaarlijks een overzicht aan de raad verstrekt van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven. Omdat de onderzoeken van de rekenkamer vaak vergezeld gaan van een raadsvoorstel over de aanbevelingen van het onderzoek, gaat het om een jaarlijkse rapportage aan de raad over de opvolging van de raadsbesluiten, die naar aanleiding van rekenkamerrapporten zijn genomen (voor zover die betrekking hebben op het college). In 's-Hertogenbosch doet het college dit al een aantal jaren via een bijlage bij de Jaarrekening. Nieuw is dat het college volgens de wet jaarlijks verslag moet blijven doen totdat de besluiten naar het oordeel van uw raad zijn opgevolgd.

De bevoegdheden van de rekenkamer dienen ruim te worden opgevat

In de Gemeentewet van vóór 2023 stond dat de rekenkamer een oordeel geeft over het gevoerde bestuur. In de praktijk bleek bij gemeenten onduidelijkheid te bestaan wat onder het gevoerde bestuur moest worden verstaan. De wetgever heeft het 'gevoerde bestuur' in de Gemeentewet daarom aangepast naar het 'gevoerde beleid' en toegelicht dat de bevoegdheden van de rekenkamer ruim dienen te worden opgevat. Beleidsvoorbereiding, -vorming, -vaststelling, -uitvoering en -effecten vallen hieronder. Daarbij hoort ook het functioneren van de ambtelijke organisatie die het gemeentebestuur bij zijn taakvervulling ten dienste staat. Dit geldt ook voor de politieke organisatie en de ambtelijke organisatie die het gemeentebestuur ondersteunt.

Samengevat bevelen wij de gemeenteraad het volgende aan:

1. Kennis te nemen van de uitbreiding van de wettelijke bevoegdheden van de rekenkamer;
2. De bestaande afspraken met het college over wijze waarop de raad jaarlijks door het college geïnformeerd wenst te worden over de opvolging van de raadsbesluiten over rekenkameronderzoeken nog eens tegen het licht te houden. En daarbij ook af te spreken op welke wijze besloten wordt dat deze raadsbesluiten naar het oordeel van de raad ook daadwerkelijk zijn opgevolgd.
3. Het college te laten toetsen of in de inkoopvoorwaarden voor de verschillende diensten en goederen in voldoende mate is opgenomen dat het bestuur zichzelf het recht heeft voorbehouden om controles uit te voeren ten aanzien van de geleverde goederen of diensten, zodat de rekenkamer desgewenst een onderzoek kan instellen naar de inkoop en contractrelaties van het bestuur.

Wij hopen u met het voorgaande voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamer 's-Hertogenbosch,

dr. G.W. Goedmakers,
Voorzitter